

prima instanță: Judecătoria Glodeni – A.Țihonschi

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – Iu. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevschi

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

judecător

judecători

Valentina Clevadi

Galina Stratulat, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Vlad Balint și Veronica Boran prin intermediul reprezentantului, avocatul Liubomir Dudulica,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Stepan Caraghiaur împotriva Oxanei Dodu (Abdalla), Sergiu Balint, Vlad Balint, Veronicăi Boran, intervenienți accesorii Alla Rubanova, Marina Caraghiaur, Societate cu Răspundere Limitată „VBI Internațional” cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2016, prin care a fost respinsă cererea apelanților Veronicăi Boran și lui Vlad Balint privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a t ă:

La 02 ianuarie 2013, Stepan Caraghiaur s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Oxanei Dodu (Abdalla), Sergiu Balint, Vlad Balint, Veronicăi Boran cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată (f.d.2-4, 6-8 vol.I).

În motivarea cererii a indicat că, a încheiat cu Oxana Dodu (Abdalla) și Sergiu Balint contractul de locațiune, prin care ultimii s-au obligat să achite lunar plata pentru chirie în sumă de 200 euro și plata pentru serviciile comunale. Împreună cu aceștia în apartament au locuit Vlad Balint și Veronica Boran.

Pârâții nu și-au onorat obligațiile de plată și nu au achitat în termenul stabilit plata pentru perioada noiembrie 2006 - decembrie 2012.

Menționează că, pârâții au locuit în apartament din anul 2006 până la 12 aprilie 2011, fapt ce se confirmă prin 3 contracte de locațiune și angajamentul din 2008, care este continuarea la al 3 (treilea) contract, cât și prin informația privind situația datoriilor la 24 iulie 2009.

A mai indicat reclamantul că, la 07 martie 2008 „VBI Internațional” SRL în persoana directorului, Veronica Boran, a luat credit de la „Microinvest” SRL în sumă de 15000 euro, cu dobânda de 20% anual. Rambursarea creditului a fost garantată prin gajul imobilului situat în mun. Chișinău, str. Sadoveanu 4/9, ap.60, proprietatea familiei Caraghiaur. Din cauza neachitării la timp a creditului, prin hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău din 26 octombrie 2009 familia Caraghiaur a fost evacuată la 13 aprilie 2011 și apartamentul nominalizat a trecut în proprietatea „Microinvest” SRL.

Relevă că, prin angajamentele eliberate, pârâții și-au asumat responsabilitatea deplină față de familia Caraghiaur pentru perfectarea ilegală a procurii nr.691 din 28 februarie 2008, organizarea și oformarea ilegală a contractului de ipotecă, cu gajarea apartamentului din str. Sadoveanu 4/9, ap.60, mun.Chișinău, pentru cheltuielile de judecată pentru credit, achitarea chiriei, a serviciilor comunale legate de închirierea apartamentului din str. Sadoveanu 4/9, ap.60, mun.Chișinău, cât și a plăților pentru chiria impusă a apartamentului de către familia Caraghiaur.

Declară că, începând cu 13 aprilie 2011 a fost lipsit de posibilitatea de a da în chirie apartamentul.

Ulterior, la 25 aprilie 2014 Stepan Caraghiaur a depus cerere suplimentară prin care a concretizat pretențiile și a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 1484 000 lei (f.d.137-139 vol.I).

Cere, Stepan Caraghiaur, încasarea prejudiciului material în sumă de 124752 euro, moral în sumă de 1484000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Glodeni din 16 decembrie 2015, s-a dispus atragerea în proces în calitate de intervenienți accesorii a Allei Rubanova, Marinei Caraghiaur și „VBI Internațional” SRL (f.d.55 vol.II).

La 17 iunie 2016, prin hotărârea Judecătoriei Glodeni s-au respins pretențiile lui Stepan Caraghiaur împotriva Oxanei Dodu (Abdalla) cu privire la încasarea datoriei la plata de locațiune, a serviciilor comunale și a penalității conform contractelor de locațiune, ca fiind tardive.

S-au respins pretențiile lui Stepan Caraghiaur împotriva Oxanei Dodu (Abdalla) cu privire la încasarea plății de locațiune și a penalității pentru perioada 22 august 2009 - anul 2015, a cheltuielilor pentru chiria impusă ca urmare a pierderii locuinței, încasarea costului apartamentului și a bunurilor aflate în acesta, a cheltuielilor pentru reparația apartamentului, cheltuielilor pentru transportarea și păstrarea

bunurilor mobile încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiate.

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată, înaintată de Stepan Caraghiaur împotriva lui Sergiu Balint, Vlad Balint, Veronicăi Boran, intervenienți accesorii Alla Rubanova, Marina Caraghiaur, „VBI Internațional” SRL cu privire la încasarea datoriei la plata de locațiune și a serviciilor comunale, a penalității, a cheltuielilor pentru chiria impusă ca urmare a pierderii locuinței, costului apartamentului și a bunurilor aflate în acesta, a cheltuielilor pentru transportarea și păstrarea bunurilor mobile, cheltuielilor pentru reparația apartamentului, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Sergiu Balint în beneficiul lui Stepan Caraghiaur datoria la plata de locațiune conform contractului de locațiune nr.1 din 19 august 2006 în sumă de 1800 euro și datoria la plata de locațiune conform contractului de locațiune nr.2 din 20 august 2007 în sumă de 2400 euro, care urmează a fi convertită în valuta națională a Republicii Moldova, la rata de schimb din data plății.

S-a încasat, în mod solidar de la Sergiu Balint, Vlad Balint, Veronica Boran în beneficiul lui Stepan Caraghiaur datoria la plata de locațiune conform contractului de locațiune nr.3 din 21 august 2008 în sumă de 2400 euro și penalitatea în sumă de 8640 euro, care urmează a fi convertită în valuta națională a Republicii Moldova, la rata de schimb din data plății.

S-a încasat de la Sergiu Balint în beneficiul lui Stepan Caraghiaur datoria la serviciile comunale în sumă de 19 443 lei.

În rest pretențiile lui Stepan Caraghiaur împotriva lui Sergiu Balint, Vlad Balint, Veronicăi Boran au fost respinse.

S-a încasat de la Sergiu Balint în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 3383,73 lei.

S-a încasat în mod solidar de la Sergiu Balint, Vlad Balint, Veronica Boran în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 7361,15 lei (f.d.165-170 vol.II).

Nefiind de acord cu hotărârea enunțată, la 07 iulie 2016 Vlad Balint și Veronica Boran au declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Stepan Caraghiaur să fie respinsă ca fiind neîntemeiată, concomitent solicitând și scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului (f.d.216 vol.II, f.d.30-31 vol.III).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2016, s-a respins cererea apelanților privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului, nu s-a dat curs cererii de apel declarate, fiind acordat termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 5671 lei, până la 15 decembrie 2016, ora 09.00 (f.d.45-46 vol.III).

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 25 noiembrie 2016, Vlad Balint și Veronica Boran prin intermediul reprezentantului, avocatul Liubomir Dudulica, au

declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu pronunțarea unei noi încheieri, prin care demersul privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel să fie admis (f.d.54, 55 vol.III).

În motivarea cererii de recurs, au invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerînd-o neîntemeiată pe motiv că, actele cauzei confirmă starea precară a lui Vlad Balint și Veronicăi Boran, ce ar fi suficient pentru a considera că la moment aceștia sunt în imposibilitatea de a achita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel.

Pe cale de consecință, au menționat că, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO, în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție, fapt ce în prezenta speță nu se atestă.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii rezultă că încheierea recurată a fost pronunțată la 10 noiembrie 2016 (f.d.45-46 vol.III), iar recursul a fost depus la 25 noiembrie 2016 (f.d.54, 55 vol.III).

Prin prisma normei de drept citate, se constată că, recursul declarat la 25 noiembrie 2016, este depus în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul ajunge la concluzia că, recursul declarat de Vlad Balint și Veronica Boran urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Așadar, din conținutul recursului declarat de Vlad Balint și Veronica Boran prin intermediul reprezentantului, avocatul Liubomir Dudulica rezultă că, recurenții nu sunt de acord cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016, prin care s-a respins cererea apelanților privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului și nu s-a dat curs cererii de apel depusă pe motiv că, nu a fost prezentată dovada achitării taxei de stat pentru depunerea apelului în sumă de 5671 lei, apelanților fiindu-le fixat termen, până la 15 decembrie 2016, ora 09:00, pentru a lichida neajunsurile menționate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, concluzia instanței de apel expusă în acest sens este justă.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Conform prevederilor art. 368 CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 CPC și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat,

instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu art. 83 Cod de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Conform art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, taxa de stat pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești constituie 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau alte cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

Articolul 4 alin.(1) din aceeași Lege, cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Aceiași concluzie derivă și din prevederile art.85 alin.(4) CPC, care stabilește cazurile de scutire de la plata taxei de stat, inclusiv în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

În interpretarea corectă a normei enunțate, instanța de recurs relevă că, scutirea de la plata taxei de stat, prin prisma art. 85 alin. (4) CPC, este un drept al instanței de judecată, dictat de capacitatea reală a justițiabilului de a achita taxa de stat calculată conform Legii taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992, capacitate care urmează a fi apreciată de către instanță și care urmează a fi nemijlocit reflectată de probele anexate la dosar în acest sens.

Colegiul atestă faptul că, la depunerea cererii de apel, întru argumentarea temeiniciei cererii de scutire de la plata taxei de stat recurenții Vlad Balint și Veronica Boran au invocat faptul că, că nu sunt angajați în câmpul muncii (neanexând careva acte confirmative în acest sens), însă aceste circumstanțe nu pot constitui drept temei pentru admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel și admiterea demersului privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, în situația în care, la depunerea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, recurenții nu au prezentat probe concludente ce ar reflecta

situația materială precară la momentul valorificării dreptului său de exercitare a căii de atac – apelul.

În acest sens, Colegiul reține că, recurenții Vlad Balint și Veronica Boran nu au prezentat probe în vederea determinării situației materiale reale a acestora și determinării imposibilității de a suporta cheltuielile vizate de plata taxei de stat sau caracterul excesiv al acesteia comparativ cu veniturile acestora.

Or, reieșind din prevederile art.85 și art.118 CPC, instanței de judecată urma ca să-i fi fost prezentate probe care ar evidenția lipsa surselor financiare, deținerea sau nu în proprietate a cărorva bunuri mobile sau imobile, care urmau să confirme imposibilitatea achitării taxei de stat, însă, aceștia au evitat să probeze circumstanțele care fac imposibilă achitarea taxei de stat pentru depunerea apelului.

Prin urmare, Colegiul consideră că, instanța de apel în mod just a respins cererea Veronicăi Boran și lui Vlad Balint privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului, or, după cum s-a invocat supra, recurenții nu au prezentat probe incontestabile ce ar demonstra situația financiară precară, care ar servi drept temei pentru scutirea lor de la plata taxei de stat, cu atât mai mult că, ultimii dispun de un avocat, serviciile căruia sunt achitate.

Referitor la argumentul recurenților precum că, la momentul actual nu sunt angajați în câmpul muncii, anexând în susținerea celor invocate adeverințele eliberate de către Primăria or. Căușeni (f.d.56, 57, 58 vol.III) care nu denotă starea precară a acestora și nu poate constitui drept temei pentru casarea încheierii instanței de apel.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței în cazul în care cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute de art.364 CPC.

Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

De altfel, instanța europeană a relatat în practica judiciară constantă că, dreptul la o instanță nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că, interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy –Miloslavsky vs. Regatul Unit), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit.a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Vlad Balint și Veronica Boran prin intermediul reprezentantului, avocatul Liubomir Dudulica.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Stepan Caraghiaur împotriva Oxanei Dodu (Abdalla), Sergiu Balint, Vlad Balint, Veronicăi Boran, intervenienți accesorii Alla Rubanova, Marina Caraghiaur, Societate cu Răspundere Limitată „VBI Internațional” cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecător

Valentina Clevadî

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari